

VALTIO ON POLIITTINEN

Vernon Orval Watts

On harhakäsitys, että valtio, joka edustaa voimakeinoja, pystyy hallitsemaan kansalaistensa taloudellisia asioita. Juuri tätä keynesiläiset taloustieteilijät ehdottavat sen tekevän toteuttaessaan ”korvaavaa vero- ja rahapolitiikkaa”. Määrittämällä valuutan määrän ja käytön valtio sanelee muutokset mahdollisuuksissa ja hyödyissä valuuttaa käyttäville yksilöille. Tämä saneleminen ulottuu aina siitä kenen henkilöiden tulisi saada uusia asuntoja tai autoja päätöksiin saakka kenellä tulisi olla mahdollisuus pelata golfia tai kouluttautua.

Tällainen voimakeinojen käyttö aiheuttaa moraalista ja älyllistä rappeutumista sekä valtiossa että kansalaisissa. Voimakeinojen soveltajista tulee ylimielisempiä ja välinpitämättömpiä yksilönvapauksia kohtaan. Kansalainen menettää kannustimet ja otteen henkilökohtaisesta vastuusta. Käsityskyky antaa periksi vastakkaisuudelle ja molemminpuolinen vihamielisyys tuhoaa sekä tahdon että kyvyn yhteistyöhön.

Useimmat henkilöt myöntävät, että nämä ovat seurauksia orjuuden tai ulkomaisen diktatuurin tapauksissa. Mikseivät he odota samojen seurauksien tapahtuvan jokaisesta pyrkimyksestä järjestää yhteistyötä pakottamista käyttäen?

Yksi tapa, jolla voimankäyttö voi auttaa vähentämään tai lisäämään ihmisenergiaa, on voimankäyttöä vastaan puolustautuminen. Puolustava voimankäyttö neutraloi pakottamisen – jättäen rauhanomaiset yksilöt vapaiksi. Vapaudessa yksilöt oppivat hankkimaan tarvitsemansa tuottamalla sen itse tai hankkimalla sen toisilta vapaaehtoisella vaihdannalla tai lahjana. Tuloksena on ihmiskunnan kehitys.

Sen sijaan, kun ihmiset käyttävät voimaa ottaakseen toisilta haluamansa tai hallitakseen heitä, he aiheuttavat vastakkainasettelua ja tuhoavat yhteistoiminnan. Seurauksena on konflikteja ja turvattomuutta, johtaen lopulta apatiaan, välinpitämättömyyteen, pysähtyneisyyteen ja taantumiseen.

Kuinka byrokratia luo ”suunniteltua kaaosta”

Professori Ludwig von Mises osoittaa tieteellisissä, mutta helppolukuisissa pienissä kirjoissaan, [Bureaucracy](#) ja [Planned Chaos](#) ehkä paremmin kuin kukaan muu

nykyajan kirjailijoista, miksi valtion sekaantuminen vapaisiin markkinoihin johtaa kriiseihin, totalitaarisuuteen ja sotaan. Jokaisesta interventionistisesta toimenpiteestä seuraa olosuhteet, jotka ovat vähemmän tyydyttävät kuin sitä edeltäneet – hintakontrolleista ollessa seurauksena niukkuutta ja säännöstelystä pimeät markkinat. Silti ne, jotka suosivat tällaisia väliintuloja, syyttävät heidän toimiensa huonoista seurauksista itsekkyyttä, tyhmyyttä tai yksilöiden kieroutuneisuutta. Tällöin he kehottavat pakottamisen lisäämistä uusien ongelmien ratkaisemiseksi.

Siten esimerkiksi [Samuelson](#) pelkää, että tuottajat saattavat ”reagoida kieroutuneesti” valtion kulutukseen ja tukiin niin, että hinnat ja palkat saattavat nousta ennen täystyöllisyyden saavuttamista. Hän antaa ymmärtää, että tässä tapauksessa valtion saattaa täytyä soveltaa hinta- ja palkkakontrolleja inflaation pysäyttämiseksi.

Tämän vuoksi keynesiläisten taloustieteilijöiden puolesta puhuma ”sekatalous” on erittäin epävakaa. Se siirtyy kriisistä kriisiin, hätätilasta toiseen, samaan aikaan kun valuutan arvo laskee, tuottajat ovat epämotivoituneita, demagogia lisääntyy, valtiosta tulee despoottisempi ja kansainvälinen kitka kasvaa. Tämä spiraali totalitaarisuutta ja sotaa kohden pysyy yllä niin kauan kuin usko pakottamiseen ja valtiolliseen suunnitteluun vallitsee mieltymyksenä vapaan yrittäjyyden ja vapaaehtoisuuden sijaan. Mises mainitsee:

”Kohtaamme aikanamme suuria taloudellisia ongelmia. Mutta tämä ei ole kapitalismin kriisi. Se on interventionsimin kriisi, kapitalismia parantamaan suunniteltujen toimintamallien...

Valtionhallinto on pakosta byrokraattista

Mistä johtuu, että valtion interventiot epäonnistuvat saavuttamasta ”suunnittelijoiden” toivomia tuloksia?

Misesin mukaan vastaus löytyy nimenomaisesti valtion luonteesta. Teoksessaan *Bureucracy* hän pyrkii osoittamaan, että valtio ei pysty toimimaan taloudellisilla periaatteilla, koska sen toimintaa ei voida saattaa talouslaskennan arvioiden tai tarkistuksien alaiseksi. Perusluonteeltaan pakottavana toimijana sen toimintaa täytyy rajata säännöillä, jotka vähentävät sen viranomaisten aloitteellisuutta ja päätäntävaltaa. Toisin sanoen, sen täytyy olla byrokraattinen; se ei voi toimia yritysmäisesti.

Yksityisissä yrityksissä, Mises tuo esiin, liiketoiminnan omistajalla tai osastonjohtajalla voi olla hyvin laaja päätäntävalta hänelle uskotuista varoista ja hänen liiketoimintansa tai osastonsa tulojen käytöstä. Kuitenkin hänen täytyy pystyä osoittamaan tulosta tai hän menettää asemansa, ja hän ansaitsee nämä tulot vapaaehtoisella vaihdannalla – kilpaillen jokaisen tuottajan kanssa jokaisella alueella. Hän kilpailee tarjotakseen suurempaa edullisuutta (*”enemmän vähemmällä”*) asiakkaille, sijoittajille ja palkansaajille. Liike-elämän organisaatio, Mises sanoo, ei voi tulla byrokraattisesti niin kauan kuin sen toimintaa ohjaa pyrkimys voittoihin ja siihen ei puututa joko valtion tai yksityisen väkivallan toimesta.

Valtion pyrkimyksestä voittoihin seuraa kuitenkin sietämätöntä tyranniaa ja ristiriitaa. Näin on, koska valtio on pakottava. Sen perustehtävä on voimaa käyttäen suojella kansalaisiaan joko toisten kansalaisten tai ulkomaisen vihollisen väkivallalta. Perustuslain, lakien ja ”byrokratian” rajoitusten täytyy soveltua myös valtion käyttämään pakottamiseen, yhtä lailla kuin yksityisen kansalaisten käyttämään voimankäyttöön. Muutoin valtio on yhtä vaarallinen kuin rikolliset tai ulkomainen vihollinen.

Jopa käsitellessään epäiltyjä tai tuomittuja rikollisia valtion viranomaisten täytyy seurata sääntöjä, jotka on luotu suojelemaan epäiltyjä ja rikollisia (yhtä lailla kuin viattomia henkilöitä) perusteetonta väkivaltaa vastaan. Lakien tulee kertoa, mikä on rikosta ja sen tulee kuvata tapa, jolla epäiltyjä ja rikollisia kohdellaan.

Totalitaaristen valtioiden täytyy myös toimia byrokraattisesti, koska ilman niitä ohjaavia sääntöjä, kunnianhimoiset viranomaiset saattavat luoda keinot julistaa itsenäisyytensä keskushallinnosta tai sodan sitä vastaan. Totalitaarisen hallinnon valta alamaisiaan kohtaan riippuu lakien ja sääntöjen kontrollin ankaruudesta, vaikkakin lait ja määräykset saattavat muuttua pikaisesti ylhäältä käsin.

Toisin sanoen, kaikki valtiolliset osastot, joko liberaalisissa tai totalitaarisessa valtiossa, joutuvat toimimaan byrokraattisesti, eivät liiketoiminnan periaatteiden mukaisesti.

Jokainen valtion virasto käyttää pakottamista

Mutta entäpä taloudellinen laitos, kuten valtion omistama voimalaitos? Eikö se toimi liiketoiminnan periaatteiden mukaan byrokratian sijaan?

Jos se toimisi täysin liiketoiminnan periaatteilla, miksi joku haluaisi silti tehdä siitä valtiollisen hankkeen? Kukaan ei tue valtion astumista energian tuotantoon tai rautatieliiketoimintaan tai mihin tahansa muuhun liiketoimintaan, ellei hän halua saattaa jossain muodossa toimintoja pois liiketoimintaperiaatteiden kontrollin alaisuudesta.

Näin tapahtuu, koska hän haluaa korvata jossain kohtaa vapaaehtoisuuden pakottamisella, vapaiden markkinoiden voittojen tavoittelun byrokraattisella johdolla – sen vuoksi valtion omistajuutta kannatetaan. Hän saattaa haluta muuttaa pääoman hankintatavan, toivoen saavansa sen edullisemmin veroilla tai valtion valuutan manipuloinnilla. Hän saattaa haluta muuttaa johtajien palkkaustapaa, toivoen saavansa ne edullisemmin tai paremmin poliittisilla tai virkamiesten nimittämisellä kuin sallimalla voittoihin pyrkivien omistajien kilpailuttaa ne avoimilla markkinoilla. Lisäksi, valtion omistajuuteen kuuluu yleensä voiman käyttäminen kilpailijoiden torjumiseksi.

Oli syy valtion omistajuuteen mikä tahansa, sen tarkoituksena on kuitenkin korvata toimintojen suuntaamisessa vapaiden markkinoiden ohjaus voimankäytöllä.

Juuri tämä voimankäyttö tekee välttämättömäksi korvata valtion toimintojen hallinnoimisessa voittojen tavoitteluun tähtäävän aloitteellisuuden byrokraattisilla säännöillä. Poliittisen keskusauktoriteetin (esimerkiksi eduskunnan) tulee määrittää toimintakenttä, asettaa rajat laajentumiselle ja luoda periaatteet, jotka valvovat toimeenpanovaltaa hallinnollisessa sääntöjen luomisessa. Kaikki tämä voiton tavoittelun rajoittaminen valtionhallinnossa on välttämätöntä estämään valtiollista laitosta heikentämästä keskushallintoa ja vallitsevaa puoluetta tai menemästä tietyn pisteen yli sekaantumisessaan kansalaisten vapauksiin.

Valtion markkinat eivät voi olla vapaita

Samuelson kuvaa tapaa kuinka hän ajattelee hintajärjestelmän saattavan toimia sosialistisessa yhteiskunnassa. Mutta kuinka valtion viranomaiset voivat päätyä maan ja laitteiden hintoihin, joita ainoastaan ”yhteiskunta” voi omistaa? Jos kukaan ei omista niitä, olisi tarpeetonta ja ajattelematonta tarjonta niistä jotain. Sen mitä valtion viranomainen voi tarjota toiselle jostain ei määrity liiketoimintaperiaatteilla, koska hänen ei oleteta työskentelevän kannattavasti ja häntä ei arvioida tai palkita hänen aikaansaamiensa voittojen mukaan.

”Sekataloudessa” keskusviranomaiset eivät voi tietenkään sallia virkamiesten asettaa hintoja, jotka ovat täysin mielivaltaisia tai merkityksettömiä. Sen vuoksi heidän täytyy luoda säännöt hintojen kiinnittämiseksi. Ilman voiton tavoittelun ohjaavaa vaikutusta he voivat käyttää ainoastaan poliittisia kriteerejä sääntöihin, jotka koskevat toimintatapoja hinnoista. Tämä tarkoittaa, että heidän täytyy asettaa toimintatapoja, jotka ovat kaikkein mieluisampia niille, jotka ovat poliittisessa vallassa tai niille, jotka pystyvät myöntämään poliittista valtaa. Mikä tahansa muu hinnoittelumenetelmä maksaisi väistämättä heidän työpaikkansa.

Täsmälleen sama koskee valtion kontrollia korkotasosta, rahan arvosta, luottopolitiikasta tai palkoista. Heti kun erkanemme vapaiden markkinoiden asettamista liiketoiminnan kriteereistä, jäljelle jää vain poliittiset kriteerit, jotka on luotu menetelmillä voittaa poliittinen kontrolli.

Valtion tilastot ovat poliittisia instrumentteja

Entäpä tilastot tuloista, työllisyydestä, säästöistä ja sijoituksista, hintatasoista ja palkkatasoista, joita keynesiläiset taloustieteilijät ehdottavat käytettäväksi kriteereinä ”täydentävälle vero- ja rahapolitiikalle”? Entäpä matemaattiset kaavat, joiden oletetaan kertovan meille kuinka paljon juuri yksityistä kulutusta tulee seuraamaan annetusta valtion kulutuksen lisäyksestä? Eivätkö nämä taloudelliset kriteerit, joita asiantuntijat saattavat käyttää tarjotakseen kokonaisvaltaista valtiollista hallintoa, ole taloudellisesti kestäviä?

[Osa vastauksesta näihin kysymyksiin löytyy myöhemmästä osiosta, joka käsittelee oletettua keynesiläisen lähestymistavan hyödyllisyyttä liike-elämän ennustamisessa.]
Tässä kohden keskittän huomion ainoastaan seuraaviin tosiasioihin, jotka jokainen

pystyy itse tarkistamaan tutkimalla Yhdysvaltain hallinnon ”tasakurssihintojen” maatalousohjelmaa:

Ensinnäkin, tilastojen kasaaminen ja valtion indeksien rakentaminen ovat itsessään poliittisia toimintoja, joita kontrolloi poliittiset arvioit ja byrokraattiset säännöt. Ei ole olemassa yhtä ”oikeaa” indeksiä hinnoille, korkotasolle, voitoille tai palkkatasolle. On olemassa ainoastaan erilaisia arvioita, joihin poliittisen painostuksen ja byrokraattisen hallinnon alaiset virkamiehet päätyvät.

Sovelletun indeksin käyttö jokaisessa tapauksessa on mielipideasia ja ainoa tapa päättää, minkä mielipiteen tulisi määrittää valtion toimintapolitiikka, on poliittiset ja byrokraattiset menetelmät ja standardit. Uskollinen valtion virkamies kysyy: mitä laki tai määräys käskee minun tekemään? Siinä määrin kuin se ei ole täysin selvää tai yksityiskohtaista, hän kysyy: Mikä tämän käskyn tulkintoista on kaikkein ”poliittisin”? Tämä tarkoittaa: Mikä tulkinta tulee pitämään minut ja esimieheni toimeksi?

Toiseksi, valtion toimintamallit eivät vaikuta ihmisiin yleisesti tai yleiseen hintatasoon tai tuloihin. Ne vaikuttavat tiettyihin henkilöihin tiettyinä ajan hetkinä. Valinta siitä, minkä henkilön mistä toimista minä aikoina ”suunnittelijat” kontrolloivat, täytyy olla byrokraattisesti ja poliittisesti määritettyä. Tämä tarkoittaa, että ”suunnittelijat” joutuvat seuraamaan tiettyjä sääntöjä päättäessään mitä veroja korotetaan tai alennetaan, kenen tuloja leikataan tai nostetaan, mitkä korkotasot nousevat tai laskevat. Ja nämä säännöt täytyy muiden viranomaisten asettaa, joiden täytyy myös toimia poliittisesti pitääkseen toimensa.

Kolmanneksi, jopa valtion ”asiantuntijoiden” argumenteissa ja raporteissa täytyy olla poliittinen vinouma. Niiden täytyy käsitellä asioita, joista poliitikot ovat kiinnostuneet ja niiden täytyy käsitellä niitä tavalla, joka auttaa poliitikkoja pitämään ja keskittämään valtaansa.

Valtiollinen suunnittelu ei voi olla taloudellista

Jos valtion ”suunnittelijat” ovat lyhyitä kausia viroissaan, silloin heidän päätöksiensä täytyy seurata lähiajan poliittisia muutoksia. Jos heidät nimitetään pitkiksi kausiksi,

silloin heidän täytyy seurata pitemmän aikavälin poliittisia trendejä. Mutta heidän täytyy aina noudattaa sääntöjä, jotka poliittinen virkavalta asettaa, ja nämä säännöt on suunniteltu auttamaan vallitsevaa puoluetta pysymään vallassa.

Kuten mainitsin yllä, valtion indeksisien muodostaminen ja käyttö yhdessä Yhdysvaltojen maatalouden ”tasakurssihintaohjelman” kanssa kuvaavat hienosti, kuinka politiikka ja byrokratia päättävät asioista. Taloudelliselta näkökulmalta seurauksena voi olla ainoastaan, mitä Mises kutsuu ”suunnitelluksi kaaokseksi”. Valtio kuluttaa miljoonia lunastaakseen maata maatalouden tarpeisiin ja se käyttää miljardeja lisää rajoittaakseen maataloudellista tuotantoa tai ostaakseen viljan ”yliäämiä” jätteeksi ja tuhottavaksi. Se antaa maanviljelijöille miljoonien dollarien arvosta neuvoja ja apua tuotannon lisäämiseksi ja sitten se maksaa heille miljoonia pitääkseen viljan pois markkinoilta.

Kaikki valtion toimet ovat poliittisia

Tällaiset toimintatavat ovat järkeenkäyviä ainoastaan poliittiselta ja byrokraattiselta näkökannalta. Byrokraatit noudattavat määräyksiä, joiden poliitikot uskovat auttavan heitä voittamaan ja pysymään poliittisessa vallassa.

Näin palaamme jälleen kysymykseen: Mikä on sovelias laajuus valtiolle? Tuleeko sen määrittää kuinka paljon yksilöt ansaitsevat, kuinka paljon he säästävät tai sijoittavat?

Jotta voimme vastata näihin kysymyksiin, meidän tulee oivaltaa, että valtio edustaa voimankäyttöä, ja meidän tulee ymmärtää, kuinka ihmiset reagoivat pakottamiseen tai pakottamisen puuttumiseen.

Toteaminen, että voimme määrittää valtion laajuuden ainoastaan kokemuksen kautta, kuten keynesiläiset väittävät, ei riitä. Ihmiskunnalla on jo tuhansien vuosien kokemus suuresta määrästä eri hallintoja ja valtiollisia toimintatapoja. Jos poliittinen taloustieteilijä vetoaa titteliin ”tutkija”, hänen tulisi tietää jo merkittävästi tällaisesta kokemuksesta ja hänen olisi jo tullut muodostaa joukko periaatteita poliittiselle voimankäytölle ihmisten asioihin. Jos emme ole oppineet menneestä kokemuksesta, miksi meidän tulisi odottaa oppivamme tulevasta kokemuksesta?

Alkuperäinen artikkeli: [Government Is Political](#)